

VINARÁČEK

INFORMAČNÍ ZPRAVODAJ OBCE VINARY

Obec Vinary, Vinary 67, 538 63 Chroustovice

469 674 261

www.obecvinary.cz

obec.vinary@tiscali.cz

Milí čtenáři,

dostává se Vám do rukou podzimní vydání našeho vinarského zpravodaje. Věřím, že v něm opět najdete spoustu cenných a zajímavých informací nejen z naší obce.

Hned na začátku po výpisu usnesení zastupitelstva Vám přinášíme několik důležitých informací týkajících se kotlíkových dotací poskytovaných Pardubickým krajem. Poté se můžete vrátit do minulosti do let 1868 až 1879 a v rubrice Z kroniky obce Vinary si přečíst např. o stavbě silnice a mostu, pořízení nové stříkačky a výstavbě zvoníčky nebo o ničivých ohních ve Vinarech.

Pozveme Vás na volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, které nás čekají již příští víkend, a na autobusový zájezd na muzikál Muž se železnou maskou, který chystáme v příštím roce.

V rámci preventivně výchovné činnosti si zopakujeme bezpečnostní zásady při vytápění a v rubrice první pomoci si můžete přečíst o nebezpečných klíšťatech a o otravě houbami.

Na závěr Vás seznámíme s úspěchy našich mladých hasičů, kterým právě končí závodní sezóna, a pozveme Vás na spoustu akcí, které chystá naše obec nebo sbor dobrovolných hasičů do konce letošního roku. Přáli bychom si, abyste tyto akce navštěvovali v hojném počtu. Není větší motivace do přípravy dalších společenských či kulturních akcí než spokojení účastníci akcí předchozích.

Přeji Vám krásný barevný podzim.

Pavína Šrůtová, starostka

O čem jednalo zastupitelstvo 18.9.2017

Usnesení č. 01/04/2017

ZO Vinary schvaluje projektovou dokumentaci na akci „Výstavba chodníků v centrální části obce Vinary.

Usnesení č. 02/04/2017

ZO Vinary schvaluje smlouvu o podmínkách provedení stavby č. S/OM/1996/17/AL mezi Pardubickým krajem a obcí Vinary a pověřuje starostku jejím podpisem.

Usnesení č. 03/04/2017

ZO Vinary schvaluje výběr společnosti PSK s.r.o. Choceň na realizaci akce „Výstavba chodníků v centrální části obce Vinary“, dále schvaluje smlouvu o dílo mezi obcí Vinary a společností PSK s.r.o. Choceň a pověřuje starostku jejím podpisem.

Usnesení č. 04/04/2017

ZO Vinary schvaluje aktualizaci strategického plánu obce Vinary.

Usnesení č. 05/04/2017

ZO Vinary schvaluje podání žádosti o poskytnutí dotace z Programu obnovy venkova Pardubického kraje na rok 2018 na akci Oprava obecních budov.

Usnesení č. 06/04/2017

ZO Vinary schvaluje pronájem nebytových prostor v č.p. 21, p.č.st 27 SDH Vinary od 19. 9. 2017 na dobu neurčitou a pověřuje starostku obce podpisem smlouvy o pronájmu nebytových prostor.

Dále zastupitelstvo obce Vinary bere na vědomí:

- a) zprávu o hospodaření obce k 31. 8. 2017
- b) zprávu o provedených rozpočtových opatřeních
- c) informace starostky
- d) diskusní příspěvky

Významné životní jubileum oslaví:

v listopadu: Nudzíková Vlasta – 75 let

v prosinci: Kvintusová Ludmila – 86 let

Jubilantkám přejeme pevné zdraví, spoustu štěstí, spokojenosti a životního elánu.

Kotlíkové dotace

Pardubický kraj vyhlásil 3. výzvu na kotlíkové dotace pro fyzické osoby 27. září 2017. V tyto dny se zájemci musí elektronicky zaregistrovat do systému, vyplnit žádost a vyplněnou do systému uložit. Poté žadatel obdrží důležitý e-mail s odkazem. Z tohoto odkazu dne 31. 10. 2017 v 6:30 hodin svou žádost stiskem tlačítka na odkaz odešle. Vyplňování žádostí, které začalo 27. 9. 2017, nemá žádný vliv na pořadí žádosti. Pro pořadí žádostí bude určující termín 31. 10. 2017 v 6.30 hodin. V tuto dobu ale už musíte mít z předchozích dnů hotovou registraci a vyplněnou žádost. Ráno 31. 10. už jen „kliknete“, abyste získali co nejrychleji nejlepší pořadí.

Vše najdete na adrese

<https://www.pardubickykraj.cz/vyzva-kotlikove-dotace/93219>

Cílem projektu je snížení emisí z lokálního vytápění domácností v Pardubickém kraji prostřednictvím výměny stávajících ručně plněných kotlů na pevná paliva v rodinných domech za nízkoemisní zdroje. Do roku 2020 kraj předpokládá výměnu přibližně 1850 kotlů. Výše podpory na jeden projekt se pohybuje mezi 75 - 85 % dle typu pořizovaného zdroje a lokality.

Z kroniky obce Vinary

Stavba silnice a mostu

V roce 1873 započalo se se stavbou silnice od Vinar k Sedlici, stavba ta rozdělena byla dle výnosu daně, vypadal na 1 zl. daně na 40 centimetrů délky silnice, na základě čehož musil si každý potřebný kámen odvést, vyštětít a vyšutrovat. Při tom byl postaven most přes dolejší potok naproti čís. 47 s dřevěnými dubovými trámy a smrkovými mostnicemi.

Založení ovocné školky a vysazení Dolů topoly

V roce 1874 byla založena a vysázena obecní školka a sice první rok byly vysazeny stromky hruškové a jabloňové, druhý rok i třešňové. Potřebné plaňky byly koupeny z pomologického ústavu v Troji u Prahy. Tyčky na plot byly vzaty z obecního lesa a něco nám jich bylo darovaných od knížecího úřadu z

Richenburku z lesa nad Bětníkem. 1875 byly vysazeny Doly topoly a pozemek pronajmut k sekání trávy.

Nová stříkačka

V roce 1877 byla zakoupena nová stříkačka za 600 zl., k čemuž byla přidána ruční stříkačka. V tom samém roku byla postavena pro stříkačku kulna a postavena nad ni zvonička. Stavba ta vyžadovala nákladu 650 zl., mimo dovozu, dovoz obstarávali občané zdarma, dříví potřebné bylo z obecního lesa.

Že stavba ta vyžadovala tak velkého nákladu, jest příčina ta, že se nevedl žádný takřikajíc dozor a mimo to svěřena byla stavba ta člověku takovému, že docela ničemu nerozuměl, totiž Josefu Sochorovi čís. 52 z Vinar. Vysvitá to nejlépe z toho, že když byla zvonička postavena již po hořejší okna, musela být rozebrána a dolů snesena jedině proto, že bylo založené příliš ploché klenutí, následkem kteréžto tíže se prolomila.

Památka stříbrné svatby T.T. apoštolských

Veličenstev císař. kr. manželů Františka Josefa a Eližběty Rakouské.

Dne 24. dubna 1879 byla slavena po celém císařství Rakouském památka 25letého sňatku císařských manželů. Památku tu oslavili i občané Vinarský způsobem velmi okázalým a na vesnici zřídka kdy vídaným. Večer dne 23. dubna uspořádáno bylo osvětlení, k čemuž obdržel každý majitel po 1 svíčke z obecních prostředků, ostatní světla zaopatřil si každý sám. Téhož večera shromáždili se občané před obydlím obecního starosty Jana Hlaváčka, odkudž vyšel průvod seřazený za zvuku hudby po vesnici. Dojem, jaký na každého byl učiněn, byl velkolepý a utkvěl každému mile v paměti. Bylit veškerá okna v každé chaloupce osvětlena množstvím světla obrazí květinami a i transparenty. Po obejití celé vesnice vrátil se průvod opět před obydlí p. starosty, kdež hudebníci zahráli císařskou hymnu a Kde domov můj a poté se průvod rozešel.

Druhý den dne 24. dubna byly konané na Vraclavi slavné služby boží, jichž se zúčastnil i výbor obecní a členové hospodářského spolku. Odpoledne byli sazené na památku tohoto sňatku císařské stromky na Lohůvku. Za tou příčinou shromáždili se členové obecního výboru a hospodářského spolku v obydlí p. starosty, kdež byly stromky k sázení určené uschované. Přítomné čtyři družičky Petránová, Hušáková, Doskočilová z čí. 23 a Doskočilová z čí. 19 vzaly stromky květinami okrášlené a průvod ubíral se za zvuku hudby na místo k sázení určené. Když se došlo na místo, vyložil Josef Novák přítomným

několika slovy účel slavnosti a poté přikročeno k sázení, stromky držel nejstarší občan Jan Stosek z čí. 24. Přítomné obecnístvo každý hodil hrstku země do dolíku i byli tím způsobem zasazené stromky tři a sice stromek jabloňový, hruškový a vpředu lípa. Stromky byly koupeny z Vraclavské školky a lípu daroval pan Josef Petrán, mlynář zdejší. Když byly stromky vysázeny, ubíral se průvod domů a památka byla ukončena s tím podotknutím, že bylo ustanoveno, aby se plocha ta vysázela ovocným stromovým a aby se tam budoucně říkalo v císařské zahradě.

Ohně ve Vinarech

Roku 1868 vypukl oheň ve stodole p. Josefa Doskočila čí. 7 a strávil v krátce jmenovanou stodolu a hostinec čí. 5. Příčiněním Václava Skočilka rolníka ze Stradouně a zdejších občanů byl oheň omezen na tyto dvě místa. Oheň byl dle všeho založen.

Dne 14. října 1874 o 1 hodině odpoledne vyšel oheň v domku čí. 36 a strávil v krátce 4 domky a sice čí. 36 Jana Vondráčka, čí. 37 Václava Tejmara, čí. 38 Josefa Vodvárky a čí. 39 Matěje Šruta. Oheň udělalo as 6ti-leté děvčátko Josefa Klofata jménem Anna, tím že si hrála se sirkami, přičemž uhořel její mladší bratr.

Dne 11. června 1877 o 7 hodinách ráno vyšel oheň ze stodoly p. Františka Kučery čí. 29 a rozšířil se odtud na stodolu a obydlí stavení p. Josefa Mikelky čí. 30, což vyhořelo an to bylo většinou ze dřeva až do základu. Jak oheň povstal není známo. Dle všeho zdá se, že byl ze msty založen.

zapsal J. Novák

Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky

Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky proběhnou **v pátek 20. a v sobotu 21. října**. Pro voliče v našem okrsku – Vinary – se volby uskuteční v obřadní místnosti na obecním úřadě.

Zajímavosti z Pardubického kraje:

- bylo zaregistrováno 24 volebních stran (tj. o 5 více než v r. 2013)

- na kandidátních listinách je zapsáno celkem 407 kandidátů (o pětinu více než minule)
- žen kandiduje 114, tj. 28 % (minule 23,5 %)
- průměrný věk kandidátů je 46,57 (minule 46,79)
- nejmladšímu kandidátovi je 21 let (stejně jako minule)
- nejstaršímu kandidátovi je 92 let (minule 88 let)

Autobusový zájezd na muzikál Muž se železnou maskou

3. března 2018 pro Vás pořádáme autobusový zájezd do Prahy na muzikál Muž se železnou maskou. Muzikál se hraje v divadle Broadway. Doprava autobusem je pro obyvatele Vinar zdarma, pro ostatní účastníky činí příspěvek na dopravu 100 Kč. Vstupenka stojí 549 Kč. Vstupenky si můžete zakoupit již nyní na obecním úřadě. Do 21. listopadu jsou vstupenky rezervovány pro místní občany, poté budou dány k dispozici i ostatním.

O muzikálu Muž se železnou maskou

Francouzský královský dvůr za vlády krále Ludvíka XIV. – "krále slunce" hýří rozmařilostí, ale lid je nespokojen a hladoví. Ludvík je arogantní král, kterého zajímají především krásné ženy, stavba paláce Versailles a plesy. Také mnoho finančních prostředků dává na posílení a vyzbrojení armády. V Bastille je uvězněn v železné masce bratr krále – dvojče Filip.

Nad královým životem bdí kapitán mušketýrů věrný d'Artagnan. Další z mušketýrů Athos žije na svém venkovském sídle se svým jediným synem Raulem. Když však král Ludvík XIV. pošle Raula na jistou smrt jen proto, aby měl volnou cestu ke krásné Louise, rozhodne se Athos s pomocí svých přátel Aramise a Porthose vyměnit krále Ludvíka za Filipa. Pouze d'Artagnan se odmítá spiknutí zúčastnit. Jako kapitán královských mušketýrů přísahal králi věrnost. Byl také milencem Ludvíkovy matky, královny Anny Rakouské. Královská výměna se nakonec podaří i za účasti samotného d'Artagnana, který se nakonec přeci jen rozhodne přidat k mušketýrům. Oba bratři se nakonec setkají a Ludvík chce ve vzteku svého bratra zastřelit. Anna Rakouská srazí ruku, která míří na Filipa a kulka zasáhne d'Artagnana, který umírá. Ludvík je nakonec odvezen z Louvru. Mušketýři se stávají oficiálními rádci Filipa - francouzského krále.

Obsazení muzikálu

d'Artagnan - Josef Vojtek, Marian Vojtko, Josef Štágr

Athos - Petr Kolář, Bohouš Josef

Porthos - Václav Vydra, Václav Svoboda, Bronislav Kotiš

Aramis - Daniel Hůlka, Jaromír Adamec, Oldřich Kříž

Král Ludvík/Filip - Jan Kopečný, David Gránský, Vojtěch Drahokoupil

Fouquet - Josef Štágr, Martin Šemík, Tomáš Trapl

Louisa - Michaela Gemrotová, Alžbeta Bartošová, Marianna Polyáková

Raul - Peter Pecha, Josef Vágner, Vojtěch Drahokoupil

Královna Anna Rakouská - Helena Vondráčková, Iva Marešová, Radka Fišarová

Marie Tereza - Pavlína Ďuríčková, Leona Stříbrná Černá

Šašek - Michal Kavalčík, Josef Laufer, Martin Schreiner

Cecile - Patricie Fuxová, Berenika Suchánková, Františka Stropnická, Nelly Řehořová

Preventivně výchovná činnost na úseku požární ochrany

Bezpečnostní zásady při vytápění

Jednou z častých příčin úmrtí při požárech je neopatrnost lidí při vytápění svých domovů.

Při provozu topidel lidé ne vždy dodržují potřebná bezpečnostní pravidla, mnohdy zanedbávají údržbu topidel a kouřovodů. Jednotky požární ochrany tak

během topné sezóny každý týden vyjíždějí k požárům komínů, střech, zařízení k topení nebo nevhodně uskladněných topiv.

Mezi nejčastější závady v této oblasti patří:

- nedodržení bezpečné vzdálenosti 1 m od tělesa komínu
- neomítnutý komín, spáry v komíně

- nesprávně provedený prostup kouřovodu hořlavou stěnou
- nedodržení bezpečné vzdálenosti od topidla

Podrobnosti k bezpečným vzdálenostem lze nalézt v příloze vyhlášky č. 23/2008 Sb. na www.hzscr.cz/vyhlaska.

Od 1. 1. 2011 nabylo účinnosti nařízení vlády č. 91/2010 Sb., o podmínkách požární bezpečnosti při provozu komínů, kouřovodů a spotřebičů paliv, kde je například stanoveno, jak často a kým se provádí čištění spalinových cest, případně kontrola nebo výběr pevných (tuhých) znečišťujících částí a kondenzátů. Nově postavené komíny musí být dle normy ČSN 73 4201 označeny identifikačním štítkem.

Základní bezpečnostní zásady při vytápění

Zvýšenou pozornost je třeba věnovat správné instalaci a údržbě topidel. Vždy se řiďte návodem výrobce, který musí být připojen k výrobku. V žádném případě neinstalujte topidla bez odborné pomoci. Vždy je třeba dodržovat zásadu bezpečné vzdálenosti topidla od dalších předmětů v místnosti, stavebních konstrukcí a podlahových krytin. Pokud není možné bezpečný odstup dodržet, musíte zajistit alespoň kvalitní tepelnou izolaci. Jakékoliv hořlavé látky a předměty, které se mohou vznítit, skladujte co nejdále od topidel. V žádném případě neodkládejte na topné či ohřevné plochy jakékoliv hořlavé předměty. Pozor zejména na barvy nebo laky!

Topné těleso na pevná paliva zabezpečte ochrannou (nehořlavou) podložkou pod topidlem, které znemožní vznícení podlahy tvořené hořlavými materiály a zabrání také žhavým uhlíkům vypadlým z kamen zapálit okolní předměty. Ochranná podložka by u všech spotřebičů na pevná paliva měla přesahovat půdorys spotřebiče nejméně o 30 cm před příkladacím a popelníkovým otvorem a 30 cm na bočních stranách, v případě tepelného spotřebiče k vaření se jedná o 60x30 cm. U krbu jsou zásady ještě přísnější (izolační podložka o 80 a 40 centimetrů).

Pokud máte plynové vytápění, dodržujte lhůty revizí plynových spotřebičů (zpravidla 1x za 3 roky) a pravidelně kontrolujte, zda správně fungují. Nebezpečí hrozí zejména u otevřených spotřebičů, kde při samovolném uvolňování plynu může dojít k

otravě. Uživatelé plynového kotle musí minimálně jednou ročně zajistit kontrolu celého spalovacího procesu, čistotou hořáků počínaje a funkcí pojistkového ventilu či termostatu konče. Topidla potřebují pro svou správnou funkci dostatečný přívod vzduchu. U některých druhů topidel (např. u karmy) hrozí v případě nedostatečného odvětrání otrava oxidem uhelnatým. Každé topidlo a komín je konstruováno na určitý druh paliva a jeho používání je nutné dodržovat. Pokud přejdete z jednoho druhu paliva na druhý (např. z plynového vytápění na topení dřevem), vždy si nechte u odborníků zkontrolovat, zda je váš komín pro tuto změnu vhodný.

Pro topení nepoužívejte nic, co do kamen nepatří - např. biologický či jiný odpad (sláma, umělohmotné lahve apod.). Má to nejen nezanedbatelné ekologické důsledky, ale zvyšuje se i riziko poškození kotle, kamen, kouřovodu nebo komína, čímž roste také nebezpečí vzniku požáru. Dávejte si pozor i na spalování vlhkého dřeva, komín se přitom zanáší větším množstvím sazí a tím se zvyšuje i riziko požáru. Klesá jeho výhřevnost, odpařená voda navíc negativně působí na tepelnou techniku a proces spalování.

Kamna na pevná paliva nesmíte nikdy zapalovat pomocí vysoce hořlavých kapalin (např. benzínu), vždy hrozí vznícení hořlavých par a vážné zranění. V případě topidel na pevná paliva dávejte bedlivý pozor na žhavý popel. Nechte jej zcela vychladnout a pak uložte do nehořlavých nádob (např. kovu), které jsou neporušené, uzavíratelné a umístěné v bezpečné vzdálenosti od hořlavých látek a stavebních konstrukcí z hořlavých hmot. Vyvarujte se ukládání žhavého popela do plastových popelnic, ty se totiž mohou pak žárem zdeformovat. Kvůli špatnému uložení popela každoročně dochází k požárům nejen popelnic a kontejnerů, ale i obytných a hospodářských budov.

Nesmí se však zapomínat ani na k tepelným spotřebičům připojené komíny (zpravidla svislá konstrukce s jedním nebo více otvory, které slouží k odvodu kouře z tepelných spotřebičů) a kouřovody (roura spojující kamna se spalínovou cestou, respektive komínem).

Komíny a kouřovody s připojenými tepelnými spotřebiči se musí udržovat v řádném stavebně technickém stavu. Konkrétně to znamená například udržování celistvosti a neprodyšnosti komínového pláště, i starší komín by měl být řádně vyspárován a pokud možno omítnut. Požáry často vznikají například žhnutím trámů zazděných v komíně.

Kouřovod vedoucí z topidla do komínového tělesa musí být správně izolován. Dbejte na řádné zaústění kouřovodu do komína, dodržujte návody a technické podmínky stanovené výrobcem tepelných spotřebičů. Špatné zaústění kouřovodu do komínového tělesa může díky nekontrolovatelnému uvolňování zplodin způsobit vážné poškození zdraví. Neudržovaný komín rovněž zvyšuje riziko výbuchu kamen.

Pamatujte, že sebemenší nečistota v komíně může způsobit velké nepříjemnosti, ať již dlouhodobé žhnutí a následný otevřený požár nebo otravu lidí jedovatým oxidem uhelnatým. Pravidelné vymetání sazí v komíně a vybírání odpadu by mělo být proto samozřejmostí, stejně jako kontrola jeho technického stavu. Pro ještě přijatelné zajištění bezpečnosti byste měli provést čištění a kontroly komínů a topidel alespoň před začátkem topné sezóny a po jejím skončení. Ačkoliv čištění vlastních komínů lze teoreticky provádět svépomocí, lepší je se spolehnout

na odborníky - kominíky. Ti by měli provést revizi komínu i v případě, že se chystáte ke komínu připojit jakýkoliv spotřebič, nebo hodláte změnit druh paliva. O provedení čištění vydá kominík doklad.

K požáru může dojít i od nedostatečně zajištěných či netěsných komínových dvířek, z nichž pak mohou vylétnout jiskry či žhavé materiály. Vybírací dvířka u paty komínu by neměla být nikdy umístěna v obytných místnostech, pevně uzavřena musí být i vymetací dvířka na půdě.

Používání komínů, u nichž byly zjištěny závady, je zakázáno.

Zásada bezpečné vzdálenosti platí také pro komínové těleso, hořlavé látky by od něj měly být v půdních prostorách vzdáleny nejméně 1 metr - riziko zvyšují zejména textil a seno. Do komínového zdiva nesmí zasahovat ani k němu těsně přiléhat žádné hořlavé stavební prvky (jako konstrukce krovu, stropu, obložení apod.). Za nezávadný stav komínů nese odpovědnost správce nebo majitel objektu, ne kominík.

Pamatujte, že zkontrolovaný a dobře vyčištěný a seřízený tepelný spotřebič přináší nejen spolehlivější provoz a požadovaný výkon, ale i významnou úsporu paliva.

zdroj: www.hzscr.cz, upraveno

Klíště obecné

Klíště patří mezi parazity, které se živí lidskou krví, jejímž prostřednictvím nás můžou nakazit lymskou boreliózou nebo klíšťovou encefalitidou, ale i jinými méně běžnými onemocněními, proto je důležité ho co nejrychleji z naší pokožky odstranit.

Jak rychle je třeba klíště vytáhnout?

Nejlépe je vytáhnout klíště co nejdříve, a to proto, že čím déle klíště saje krev, tím déle do ní vypouští sliny a s nimi i škodlivé bakterie a viry. Lymskou boreliózou se člověk může nakazit po 12 až 24 hodinách po zakousnutí klíštěte, u encefalitidy k přenosu viru stačí pouhá hodina.

Čerstvě přichycené klíště jde i jednodušeji odstranit, protože se drží pouze kusadly, kolem nichž vytváří později obal.

Kontrolujte se vždy po návratu z přírody, každý večer a každé ráno.

Jak správně klíště vytáhnout?

Klíštěte se nikdy nedotýkejte holýma rukama, při manipulaci s ním vždy používejte gumové rukavice. Místo přísátí nejprve důkladně vydezinfikujte, protože dezinfekce může v případě krátkodobého přichycení zahubit potenciální virus encefalitidy.

K odstranění klíštěte použijte pinzetu s tupým okrajem, speciální kleštičky, háčky nebo karty se zářezy. Není třeba klíštětem točit proti směru hodinových ručiček, při němž hrozí jeho přetržení, stačí pouze kývat s pinzetou doprava a doleva a mírně táhnout.

Nesnažte se udusit klíště, ať už vazelínou, lakem na nehty nebo lihem.

Nepalte klíště zapalovačem, když je přilepené na pokožce.

Nevyhazujte klíště do koše, ani nerozmačkávejte.

Otrava houbami

„Výborná smaženice“ pochutnáváte si u večeře. „Ještě, že máme super sousedy, kteří se vrátili z hub a půl košíku nám dali“ pomyslíte si. Když tu s odstupem několika desítek minut až hodin se necítíte úplně dobře, zvracíte a bolí vás neskutečně břicho. Otrava houbami – polije vás horko. Jak jen jsou ty babské rady? Vypít mléko? To rozhodně nepomůže...

Jak se projevuje otrava houbami?

Logicky na ni budeme pomýšlet při každé nevolnosti související s požitím pokrmu z hub. Smrtelné otravy související s požitím muchomůrky zelené nejsou naštěstí tak časté. Otrava z hub se dá při poskytnutí první pomoci přežít bez jakýchkoliv následků.

Příznaky otravy houbami jsou různé a závisí na konkrétním druhu houby. Typické jsou výše zmíněné **bolesti břicha, nevolnost a zvracení**. Při otravě lysohlávkami se objevují **halucinace,**

poruchy koordinace. Po požití typické lesní „prašivky“, totiž muchomůrky červené, se k již zmíněným příznakům přidávají **rozšířené zornice, suchá a teplá kůže.**

Pokud dojde k požití neznámé houby a objeví se nespécifické potíže, je možné kontaktovat **Toxikologické informační středisko** na telefonním čísle **224 919 293**, které je dostupné nonstop.

Muchomůrka zelená je zákeřná tím, že příznaky se projeví nejdříve za 8, typicky až za 24 hodin, kdy už mnohdy na otravu houbami ani nepomyslíme. Její projevy jsou jako u každé jiné otravy houbami, navíc se **žloutenkou**, protože selhávají játra.

První pomoc při otravě houbami

Nejlepší způsob je takové otravě předcházet. Při jakékoliv pochybnosti o tom, jestli je houba jedlá nebo ne, ji považujte za jedovatou a vyhoďte ji.

Jak postupovat, při požití jedovaté houby:

1. **Zvracení.** Pokud je člověk dostatečně při vědomí, spontánně nezvrací a máte podezření na otravu houbami, vyvolejte u něj zvracení.
 - *Prsty do krku:* Nejjednodušší, a ne příliš bezpečná metoda vyvolání zvracení. Ideálně pokud si dotyčný dokáže tímto způsobem vyvolat zvracení sám.
 - *Teplý solný roztok:* Podejte otrávenému teplý roztok se solí.
2. **Vzorky.** Zajistěte houby, kterými se dotyčný otrávil. Když je nemáte k dispozici, zajistěte vzorky pokrmu. Případně zajistěte malé množství zvratků. Vzorky uložte do uzavíratelné nádoby a předejte je zdravotníkům.
3. **Živočišné uhlí.** Po vyzvracení podejte postiženému 5 až 10 tablet živočišného uhlí. Nejlépe rozdrcené ve větším množství vody.
4. **Zajistěte odborné vyšetření.** Dopravte postiženého k odbornému vyšetření do nemocnice, případně volejte zdravotnickou záchrannou službu na čísle 155.

Činnost MH v létě 2017

Děti začaly trénovat v polovině srpna. Končí prázdniny si užily na závodech 26. 8. v Bělé, kde se velmi dařilo. Reprezentovalo nás hned 7 týmů.

Ve všech kategoriích se nám podařilo porazit i tak dobrý tým jako je Skuteč. Muži a ženy - dorostenky přivezli zlato a putovní pohár, ženy B bronz, starší děti A zlato, starší B „bramborovou medaili“ za čtvrté místo, mladší děti stříbro a přípravka také zlato.

Poslední prázdninový víkend jsme s našimi dětmi vyjeli hned dvakrát. V sobotu 2. 9. na Vraclav, kde příprava, mladší i starší A získali zlato a starší B stříbro. Děti byly nadšené a medaile si opravdu užívaly. V neděli 3. 9. na Zderaz, kde bylo ošklivé deštivé počasí a pro nepřízeň počasí byly zrušeny i závody jednotlivců - běh na 60 m přes překážky. Podobné podmínky panovaly ve Slatiňanech 23. 9., poprchávalo a byla zima.

Zato v sobotu 9. 9. v Chroustovicích bylo hezké podzimní „babí léto“. Odtud si příprava, mladší a starší A přivezli zlaté a starší B bronzové medaile.

Nesmíme zapomenout na závody v Lukavici (17. 9.). Tady se běhal požární útok, štafeta požárních dvojic a běh jednotlivců na 60 m. V PÚ byli mladší 8. z 16 a

starší 4. z 10 družstev. Bohužel štafety se už tolik nepovedly, a tak celkově skončili mladší na 11. a starší na 6. místě. I tak to byl pěkný výkon. Těmito závody jsme ukončili sezónu a už nás čeká jen podzimní ZPV (závod požární všestrannosti). Všechny děti si vyběhaly spoustu medailí. Zaslouží si gratulace i obdiv. Vkládají do závodů nejen spoustu energie a času, ale především svoje srdíčko, a to je vidět i na výsledcích.

Přehled ligy 60 m

Kat.	Jméno	Lukavice	Hlinsko
Mladší dívky	Kristýna Horáčková	18.70 (5. z 25)	23.30
	Barbora Tesařová	23.35 (15. z 25)	22.78
Mladší chlapci	Michal Říha	19.32 (8. z 32)	19.03
	Radek Trunec	22.08 (19. z 32)	19.23
Starší dívky	Aneta Říhová	14.63 (4. z 25)	14.66 (6. z 20)
	Lucie Lupoměská	17.46 (17. z 25)	17.91 (14. z 20)
	Martina Kuchtová	19.33 (19. z 25)	---
Starší chlapci	Patrik Buben	---	16.74 (13. z 18)

A nakonec krátká zmínka o dorostu. V sobotu 23. 9. se konaly poslední 100-vky chrudimské ligy. Zúčastnila se jich Lenka Dolanská a obsadila velice pěkné 7. místo z 22 dorostenek s časem 19:63 s.

Během prázdnin pomalu začal fungovat tým dorostenek - Lenka Dolanská, Lenka Karlišová, Bára Staňková, Tereza Baráková a Kristýna Téglová. Holky na mašině doplnil Filip Neděla, na proudu vypomohla Marcela Votroubková z Lozic a v případě potřeby je doplnily i ostatní členky našeho ženského týmu.

Děvčata spolu s muži vyjela na 17 závodů a přivezla 4 poháry za první, 3 poháry za druhé a 2 poháry za třetí místo. Blahopřejeme a doufáme, že nás příští rok budou reprezentovat na okrese.

Radka Peterková

AKCE V NADCHÁZEJÍCÍCH MĚSÍCÍCH

27. října 18. ⁰⁰	Lampionový průvod (SDH)
listopad	Vánoční dílna – pletení z papíru
2. prosince 16. ⁰⁰	Mikulášská diskotéka (SDH)
3. prosince 18. ⁰⁰	Rozsvícení vánočního stromečku
9. prosince 14. ⁰⁰	Předvánoční posezení s důchodci
9. prosince 20. ⁰⁰	Vánoční ples

Mikroregion Vysokomýtsko Vás zve na jubilejní XV.

REPREZENTAČNÍ PLES

4. listopadu od 20.⁰⁰
v Českých Heřmanicích

hraje kapela UŠI

předtančení Česká beseda

tombola, soutěže, překvapení

Vstupenka s místenkou 120 Kč – objednávejte na OÚ Vinary.

Doprava tam i zpět zajištěna.

***Svoz komunálního
odpadu z popelnic:***

4. a 18. října

1., 15. a 29. listopadu

13. a 27. prosince

***Svoz velkoobjemového a
nebezpečného odpadu:***

26. října v 16 hodin

JAK SPRÁVNĚ TOPIT

aneb Smokemanovo Desatero správného topiče

CHCETE MĚNĚ OBTĚŽOVAT KOUŘEM SVÉ OKOLÍ?

EXISTUJÍ „POUZE“ ČTYŘI ZÁKLADNÍ PARAMETRY, KTERÉ OVLIVŇUJÍ MNOŽSTVÍ VYPOUŠTĚNÝCH ZNEČIŠŤUJÍCÍCH LÁTEK Z KOMÍNA.

- DO ČEHO PALIVO DÁVÁME (TYP SPALOVACÍHO ZAŘÍZENÍ)
- CO TAM DÁVÁME (TYP A KVALITA PALIVA)
- KDO TO TAM DÁVÁ (KVALITA OBSLUHY)
- JAK SE O ZAŘÍZENÍ STARÁME

NA ZÁKLADĚ TĚCHTO ČTYŘECH PARAMETRŮ SESTAVIL SMOKEMAN „DESATERO SPRÁVNÉHO TOPIČE“.

1. NEBUĎ LHOSTEJNÝ K SOBĚ ANI KE SVÉMU OKOLÍ.

2. SUŠ DŘEVO MINIMÁLNĚ JEDEN AŽ DVA ROKY.

3. NESPALUJ ODPADKY.

4. NASTAV REGULAČNÍ KLAPKY TAK, ABY VZDUCH MOHL K PALIVU.

5. PŘÍKLÁDEJ MENŠÍ DÁVKU PALIVA NEŽ JEDNU VELKOU DÁVKU ZA DLOUHÝ ČAS.

6. PRAVIDELNĚ ČISTI KOTEL A KOMÍN.

S TÍMhle MUSÍM NĚCO UDĚLAT.

7. POUŽÍVEJ MODERNÍ KOTEL ČI KAMNA.

8. UDRŽUJ TEPLOTU SPALIN ZA KOTLEM A KAMNY MEZI 150 AŽ 250 °C.

9. NEVYHAZUJ TEPLO OKNEM, NEPŘETÁPĚJ A TOP JEN TAM, KDE POTŘEBUJEŠ.

10. TOP TAK, JAK CHCEŠ, ABY TOPIL TVŮJ SOUSED.

NEJEDNÁ SE O VYČERPÁVACÍ PRAVIDLA, ALE POKUD SE JIMI BUDEME ŘÍDIT, MOHLO BY SE ZNEČIŠTĚNÍ OVZDUŠÍ ZPŮSOBENÉ LOKÁLNÍMI TOPENÍSTI VÝRAZNĚ SNÍŽIT.

Již více než dvacet let se ve Výzkumném energetickém centru (VEC) věnují problematice malých spalovacích zařízení pro vytápění domácností. Součástí VEC je akreditovaná zkušebna spalovacích zařízení, kde bylo uskutečněno již téměř tři tisíce spalovacích zkoušek s nejrůznějšími typy kotlů, kamen a paliv. **Zkušenosti celého týmu zkušebny byly formulovány do tzv. Smokemanova desatera správného topiče.**

1. NEBUĎ LHOSTEJNÝ K SOBĚ ANI KE SVÉMU OKOLÍ

Pokud by kouř z komína respektoval hranice mého pozemku, mohlo by být každému jedno, co, jak a v čem spalují. Jenže kouř hranice neakceptuje. Pár bezohledných „čmoudilů“ proto dokáže výrazně zhoršit kvalitu vzduchu v širokém okolí.

2. SUŠ DŘEVO MINIMÁLNĚ JEDEN AŽ DVA ROKY

Čerstvé dřevo je různě mokré podle toho, ve kterém ročním období byl strom pokácen (v zimě je sušší). Pokud se jedná o „živý“ strom (ne soušku), je obsah vody v dřevní hmotě cca 35–60 %. Při obsahu 50 % to znamená, že pokud přiložíme do kamen jeden kilogram dřeva, dáme do ohniště půl kilogramu dřevní hmoty a půl litru vody. Protože voda nehoří, nejdříve se ohřeje a následně se začne vypařovat: dřevo se tedy v ohništi usuší, což ochladí ohniště a tím se zhorší kvalita spalování. Pokud necháme dřevo sušit v dobře větraném dřevníku nebo venku pod přístřeškem, přibližně za jeden až dva roky klesne obsah vody pod 20 %. Dřevo s takovým obsahem vlhkosti již můžeme považovat za suché a vhodné pro spalování v kamnech či kotlích.

3. NESPALUJ ODPADKY

Domovní odpad v malých spalovacích zařízeních sice shoří, ale jen za cenu nadměrné produkce emisí celé škály znečišťujících látek. Naměřené koncentrace prachu mohou být až o 300 % vyšší než při spalování suchého dřeva. Stejně tak ve spalínách dramaticky naroste množství polycyklických aromatických uhlovodíků (PAU) včetně prokazatelně karcinogenního B(a)P. Odpadky obsahují rozumné množství energie, ale kvalitně se dají spálit pouze v zařízeních k tomu určených, ve spalovnách odpadů.

4. NASTAV REGULAČNÍ KLAPKY TAK, ABY K PALIVU MOHL VZDUCH – NEDUS OHEŇ

V palivu hoří hořlavina, která je z převážné části tvořena uhlíkem a vodíkem. Hoření je doprovázeno uvolňováním energie, takže plamen a spaliny mají vysokou teplotu. Pro kvalitní spálení jednoho kilogramu dřeva a uhlí je potřeba přivést do kamen či kotle přibližně 10 m³ vzduchu. Pokud se kyslík k hořlavině nedostane v potřebném množství, shoří palivo pouze částečně nebo vůbec. Tím se snižuje míra využití jeho energie a zvyšuje se produkce znečišťujících látek.

5. PŘIKLÁDEJ RADĚJI ČASTĚJI MENŠÍ DÁVKU PALIVA NEŽ JEDNU VELKOU DÁVKU ZA DLOUHÝ ČAS (neplatí pro automaty a zplyňovací kotle)

Jeden ze základních rozdílů mezi moderními automatickými kotli a staršími prohořivacími kotli je v řádově rozdílném množství paliva, které právě hoří ve spalovací komoře. U prohořivacího kotle je celá dávka paliva pro jednu spalovací periodu (několik hodin) přiložena najednou (desítky kilogramů paliva). U automatického kotle je palivo dodáváno postupně (perioda jeho dopravy je v desítkách sekund) a množství paliva ve spalovací komoře je o dva řády menší než u prohořivacího kotle. Palivo dopravené do ohniště prochází fázemi ohřevu, usušení (odpaří se voda), uvolnění prchavé hořlaviny (plamen) a hoření odplyněného zbytku (uhlík – koks, dřevěné uhlí). Tyto fáze se různě překrývají, ale se zvětšující se dávkou paliva dochází k výraznějšímu přechodu jednotlivých fází, takže kvalita spalování je u prohořivacích kotlů výrazně nižší než u kotlů automatických. Pokud budeme palivo do prohořivacího kotle přikládat častěji po menších dávkách a k hořlavině se dostane dostatek vzduchu, bude kvalita spalování vyšší.

6. PRAVIDELNĚ ČISTI KOTEL A KOMÍN

Nezbytná je údržba kotle a spalínové cesty. Saze a popílek (včetně zkoncentrovaných dehtů) usazené na výměníku se chovají jako izolace a brání předávání tepla spalín topné vodě. Teplota spalín vycházejících z kotle je vyšší, takže míra využití tepla z paliva se zmenšuje a roste komínová ztráta. Stejně tak se mohou tvořit nánosy v komíně. Ten je nutné čistit zejména kvůli bezpečnosti, protože u znečištěného komína může dojít k zahoření sazí. Pokud je spalovací proces velmi nekvalitní, hrozí postupné zanášení spalínových cest, což způsobuje provozní (komín netáhne) a bezpečnostní problémy (spaliny se částečně uvolňují do místnosti, kde se provozuje spalovací zařízení).

7. POUŽÍVEJ MODERNÍ KOTEL ČI KAMNA

Kvalitu spalovacího procesu zásadním způsobem ovlivňuje typ spalovacího zařízení. Obecně patří mezi kvalitní technologie automatické a zplyňovací kotle, ale i u nich se setkáme s lepší a horší kvalitou. Cena není vždy zárukou vyšší kvality, je však možno říci, že se jedná o rozumně použitelné kritérium. Obměna spalovacích zařízení je finančně nákladný proces a ne všichni si ho mohou dovolit. Existují různé dotační programy, které podporují modernizaci kotlů (např. kotlíkové dotace či Nová zelená úsporám). Před plánovanou výměnou spalovacího zařízení se poraďte s odborníky, nejen s prodejci a výrobci.

8. UDRŽUJ TEPLOTU SPALIN ZA KOTLEM A KAMNY MEZI 150 A 250 °C

Pokud je při správném přebytku spalovacího vzduchu teplota spalín vyšší než 250 °C, je komínová ztráta zbytečně velká (vypouštíte teplo komínem). Se snižující se teplotou spalín se zmenšuje komínová ztráta, a roste tedy míra využití energie z paliva. Pokud by ovšem teplota spalín byla moc nízká (dle typu zařízení menší než cca 100–150 °C), hrozí kondenzace vodní páry a dehtů, což snižuje životnost komína a spalovacího zařízení. Jde tedy o kompromis mezi životností a účinností.

9. NEVYHAZUJ TEPLU OKNEM, NEPŘETÁPĚJ A TOP JEN TAM, KDE POTŘEBUJES

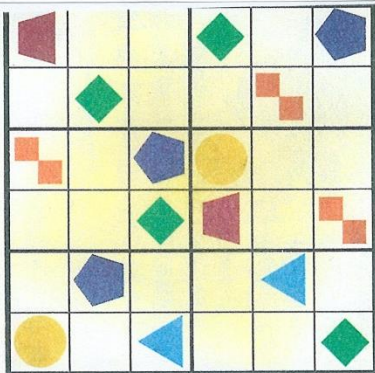
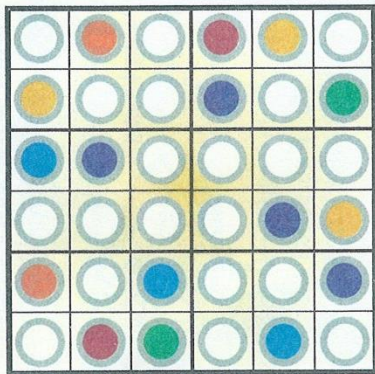
Spotřebu tepla ovlivňují parametry stavby, způsob jejího využívání a také požadovaná teplota v jednotlivých místnostech a chodbách obytných domů. Zvažte, kde potřebujete jak topit, a optimalizujte spotřebu tepla (termostatické hlavice, řízená regulace, intenzita větrání). Snižování teploty v místnostech o 1 °C ušetří přibližně 6 % ročních nákladů na vytápění.

10. TOP TAK, JAK CHCEŠ, ABY TOPIL TVŮJ SOUSED

Nejedná se o vyčerpávající pravidla, ale pokud se jimi budeme řídit, mohlo by se celkové množství znečišťujících látek vypuštěných z „malých“ komínů zmenšit, což částečně napomůže vyšší kvalitě vzduchu, který dýcháme.

Obrázkové sudoku

Vypište prázdná políčka tak, aby v každé řadě, v každém sloupci a v každém malém obdélníku 3 x 2 byla každá barva a tvar jenom jednou.

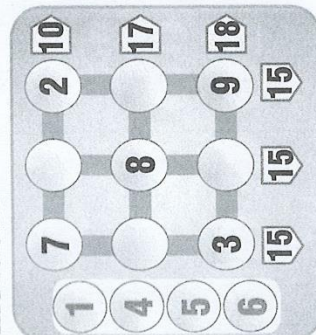
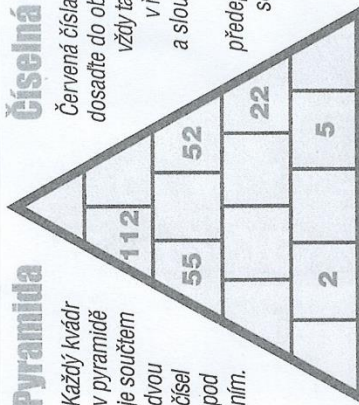

Pyramida

Každý kvádr v pyramidě je součtem dvou čísel pod ním.

Číselná doplňovačka

Červená čísla zleva dosadíte do obrazce vždy tak, aby v řadách a sloupcích vyšly předepsané součty.

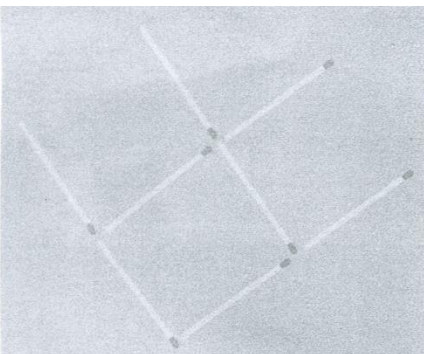
Sudoku

7	8	6	1				
8					9		
	6	9	2	4			
2			5	3	4		1
		3			9		5
7			1	8	9		
			9	3	8	1	
6							3
	2	6		1		5	

4						5	
5		3		2	1	8	
			1	3		4	
			4		9	3	6
7				4			2
3	8				7		
1		5		7			
	3	2	1		4		5
	6					1	

Zápalky

Na obrázku vidíte rybu. Dokážete přeložit 3 sirky tak, aby ryba plavala na druhou stranu?

Pozor!

Použít musíte všechny sirky (není možné nějakou sirku odstranit)! Nově vzniklé čtverce musí být rovněž stejně velké!